

ἀφεντοκαβαλλικεύω ἀμάρτ. ἀφεδοκαβαλλικεύω
Λευκ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀφέντης καὶ τοῦ ρ. καβαλλικεύω.

Ἰππεύω ὡς ἀφέντης, ἥτοι μεγαλοπρεπῶς: Ἄσμ.

Ἀφεδοκαβαλλίκευες τ' ἀστέρινο μουλάρι,
ὁπῶχει ἀστέρι 'ς τὴν γορφήν καὶ ἀστέρι 'ς τὰ καπούλια.

ἀφεντοκαδῆς ὁ, Μεγίστ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀφέντης καὶ καδῆς.

Μόνον εἰς τὴν κλητ. ἀντὶ ἀφέντη καδῆ: Ἄσμ.

Φεύγουν τσαὶ πάσι 'ς τοῦ καδῆ. | — Ὡρα καλ' ἀφεντοκαδῆ!
— Καλῶς τινε τὴν λυερόν.

ἀφεντοκριτής ὁ, Πελοπν. (Οἷτυλ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀφέντης καὶ κριτής.

Μόνον εἰς τὴν κλητ. ἀντὶ ἀφέντη κριτή: Ἄσμ.

Ἀφέντη καὶ ἀφεντοκριτή, | ξεράθηκε ἡ κεφαλὴ
ποῦκαμε τ' ἄγχο μύρο.

ἀφεντομαθημένος ἐπίθ. πολλαχ. ἀφεδομαθημέ-
νος Θήρ. κ.ά.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀφέντης καὶ τοῦ μαθημένος μετοχ.
τοῦ ρ. μαθαίνω.

Ὁ ἀνατραφεὶς σὰν ἀφέντης, ὁ συνηθισμένος εἰς
ζωὴν ἀρχοντικήν. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀφενταναθρεμ-
μένος.

ἀφεντοξυλιά ἡ, Ἀθῆν. Πελοπν. (Αἶγ. Ἀρκαδ.) κ.ά.
— Λεξ. Δημητρ. ἀφεδοξυλιά Κεφαλλ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.)
ἀφεντοξυλία Κῶς κ.ά. ἀφεδοξυλία Κρήτ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀφέντης, ξύλο καὶ τῆς καταλ. -ιά.

Μόνον μετὰ τῆς γενικ. τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας
χλευαστικῶς ἢ εἰρωνικῶς ἀντὶ ἡ ἀφεντιά σου, ἡ ἀφεν-
τιά του κττ. (ἰδ. ἀφεντιά 8) ἐνθ' ἀν.: Σῶπα, ποῦ νὰ
χαρῆς τὴν ἀφεδοξυλιά σου! Ἀπύρανθ. Ἦθελε ἡ ἀφεντοξυ-
λιά του νὰ χορέψῃ πρῶτος 'ς τὸ χορό! Αἶγ. Βασιτάζως ἦτανε
ἡ ἀφεδοξυλιά του! Κεφαλλ. Γὰ τὴν ἀφεντοξυλιά σου ὅλα
εὐκολὰ εἶναι Ἀρκαδ. || Ἄσμ.

Ἡ ἀφεντοξυλία σου καλὰ ποῦ μὲ διορίζει

ν' ἀκούσω τὸ Μαρτιάτικο γαδούρι πῶς γκαρίζει

Κῶς.

ἀφεντόξυλο τό, Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀφέντης καὶ ξύλο.

1) Τέκνον ἀρχοντος, χλευαστικῶς. 2) Ἰσχυρὸς καὶ
ἀνηλεὲς δαρμός, δυνατόν ξυλοκόπημα. Συνών. ἀρχον-
τόξυλο.

ἀφεντόπαιδο τό, ἀφεντοπαίδι τό, ἀμάρτ. ἀφεν-
τοπαῖδ' Πόντ. (Σάντ.) ἀφεντόπαιδο πολλαχ. ἀφιντόπιδου
πολλαχ. βορ. ἰδιωμ. ἀφεδόπαιδο Ζάκ. Θήρ. κ.ά.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀφέντης καὶ παιδί.

1) Υἱὸς αὐθέντου, ἀρχοντος Θήρ. Πόντ. (Σάντ.) κ.ά.
— Λεξ. Δημητρ. Πβ. ἀφεντοπούλλα. 2) Παῖς ἡ
νέος εὐγενὴς τοὺς τρόπους ἢ ἐλευθέριος πολλαχ.

ἀφεντοπάλατο τό, ΚΠαλαμ. Δωδεκ. Γύφτ. 35.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀφέντης καὶ παλάτι.

Τὸ ἀνάκτορον αὐθέντου, ὠραῖον καὶ πολυτελὲς ἀνά-
κτορον: Ποίημ.

Σ τὸ μεγάλο ἀφεντοπάλατο τῆς πλάσις

μὲ μανάκριβη σκεπή μου ὁ οὐρανός.

ἀφεντόπαππας, ἰδ. ἀφεντο-2. Συνών. ἀρχον-
τόπαππας.

ἀφεντόπιστος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀφεδόπιστος Ζάκ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀφέντης καὶ τοῦ ἐπίθ. πιστός.

Ὁ ἐμπιστευόμενος εἰς τοὺς αὐθέντας, τοὺς ἀρχοντας.

ἀφεντοπούλλα ἡ, σύνηθ. ἀφιντοπούλλα βόρ. ἰ-
διωμ. ἀφεδοπούλλα πολλαχ. ἀφιδοπούλλα πολλαχ. βορ.
ἰδιωμ. ἀφεντόπουλλο τό, σύνηθ. ἀφιντόπ'λλου βόρ. ἰ-
διωμ. ἀφεδόπουλλο πολλαχ. ἀφιδόπ'λλου πολλαχ. βορ.
ἰδιωμ.

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. ἀφεντόπουλλος.

Ὁ υἱὸς ἡ ἡ θυγάτηρ τοῦ ἀφέντη, ἀρχοντος, καὶ φι-
λοφρονησεως χάριν τὸ μικρὸν παιδίον καθόλου. Πβ.
ἀρχοντοπούλλα, ἀρχοντόπουλλο 1, ἀφεντόπαι-
δο 1, ἀφεντούλλης 1. Τὸ θηλ. Ἀφεντοπούλλα καὶ ὡς
κύριον ὄν. Ἰμβρ.

ἀφεντόπροικα ἡ, ἀμάρτ. ἀφεντόπροικα Ἰων.
(Κρήν.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀφέντης καὶ προῖκα, παρ' ὁ καὶ
προῦκα.

Προῖκα ἀρχοντικῆ, πλουσία.

ἀφεντοπρόσταμα τό, ΚΠαλαμ. Δωδεκ. Γύφτ. 49.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀφέντης καὶ πρόσταμα.

Προσταγὴ αὐθέντου, κυρίου: Ποίημ.

Σ τὸ δικό μου ἀφεντοπρόσταμα | θὰ χυθῇ γιὰ νὰ σὲ ὑπώσῃ.

ἀφεντόσπιτο τό, πολλαχ. ἀφεδόσπιτο πολλαχ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀφέντης καὶ σπῖτι.

Οἰκία αὐθέντου, πλουσίου, εὐγενούς. Συνών. ἀρ-
χοντικό (ἰδ. ἀρχοντικός Β 1), ἀρχοντόσπιτο, ἀ-
φεντικό (ἰδ. ἀφεντικός Β 6).

ἀφεντοσύνη ἡ, ΓΨυχάρ. Τὰ δυὸ ἀδέρφ. 362—Λεξ.
Πρω. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀφέντης.

Ἡ ἰδιότης τοῦ αὐθέντου, τοῦ ἀρχοντος ἐνθ' ἀν.: Ἐ-
νοιωσε τὴν ἀνάγκη τῆς ἀφεντοσύνης ποῦ μᾶς ἔμαθε τὸ Βυ-
ζάντιο ΓΨυχάρ. ἐνθ' ἀν.

ἀφεντότοπος ὁ, Ἡπ. (Ἀρτ.) Πελοπν. (Μεσσ.)—Λεξ.
Δημητρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀφέντης καὶ τόπος.

1) Τόπος, γῆ ἀνήκουσα εἰς αὐθέντην, ἀρχοντα Πε-
λοπν. (Μεσσ.) Πβ. ἀφεντοχώρι. 2) Τόπος κατοι-
κούμενος ἢ ἄξιος νὰ κατοικῆται ὑπὸ ἀρχόντων Λεξ. Δη-
μητρ.: Τὸ δεῖνα μέρος εἶναι ἀφεντότοπος. 2) Κύριος τό-
που, γῆς (ἡ σημ. κατὰ τὴν ἀντίστροφον σύνθεσιν) Ἡπ.
(Ἀρτ.) Ἡ σημ. καὶ παρὰ Σομ. Πβ. ἀφεντάμπελος.

ἀφεντούδης ὁ, ἐνιαχ. ἀφιντούδ'ς Μακεδ. (Σέρρ.)

Ἰποκορ. τοῦ οὐσ. ἀφέντης διὰ τῆς καταλ. -ούδης.

Ἀφεντουλλάκι, ὁ ἰδ.

ἀφεντουλλάκι τό, ΓΨυχάρ. Τὰ δυὸ ἀδέρφ. 333.

Ἰποκορ. τοῦ οὐσ. ἀφεντούλλης διὰ τῆς καταλ.
-άκι.

Θωπευτικὴ προσφώνησις κυρίου εἰς ἐκδήλωσιν στορ-
γῆς ἢ τιμῆς: Ἀφεντουλλάκι μου, κοκονίτσα μου, τοῦ λέει μὲ
τὰ παρακάλα. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀφεντικούλλης.

ἀφέντουλλας ὁ, Νίσυρ.

Μεγεθ. τοῦ οὐσ. ἀφεντούλλης διὰ τῆς καταλ. -ας.

Αὐθέντης, δεσπότης, κύριος: Ἄσμ.

Ἀφέντ', ἀφέντ', ἀφέντουλλα, πέντε φορὲς ἀφέντη.

ἀφεντούλλης ὁ, Ἡπ. κ.ά.—ΓΨυχάρ. Τὰ δυὸ ἀδέρφ.
217—Λεξ. Δημητρ. ἀφεντούλλ'ς Ἡπ. (Ζαγόρ. κ.ά.)
Οὐδ. ἀφεντούλλι ΓΨυχάρ. Στὸν ἴσκιον 215.

Ἰποκορ. τοῦ οὐσ. ἀφέντης διὰ τῆς καταλ. -ούλλης.

1) Τέκνον ἄρχοντος Λεξ. Δημητρ. Πβ. ἀφεντο-
πούλλα. 2) Κύριος, θωπευτικῶς Ἦπ. κ.ά.—ΓΨυχάρ.
ἐνθ' ἄν.: Ἐλάτε δὲ καὶ μὴ μοῦ κάνετε τὸν ἄγιο, ἀφεντούλλα
μου Στὸν Ἰσκιο 215. Ὁ χρυσός μας ὁ ἀφεντούλλης ποῦ ἔρ-
χεται ἔς τῆς γραιᾶς τῆς Μαρίκας Τὰ δυὸ ἀδέρφ. 217. || Ἀσμ.
Ἀφέντη, ἀφεντούλη μου, πέντε βολές ἀφέντη,
πέντε βολές ἀφέντεψες καὶ πάλ' ἀφέντης εἶσαι
Ἦπ. Ἦ λ. καὶ ὡς ἐπών. Ἀθῆν. κ.ά. καὶ ὡς παρων. Ἀθῆν.
Στερελλ. (Ἀράχ.) Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀφεντικούλλης.
3) Πατὴρ ὑποκοριστικῶς Ἦπ. (Ζαγόρ. κ.ά.): Ἀσμ.
Ὅλοι βούλονταν νὰ μᾶς τῇ δώσουν
κι ἀφεντούλλης τῆς δὲν μᾶς τῇ δίνει
Ἦπ.
Φέγ' ἀφεντούλλης τ'ς, φέγει | ἔς τὰ δάκρυα γιουμισμένος
(φέγει=φεύγει) Ζαγόρ.

ἀφεντούτσικος ὁ, ἀμάρτ. ἀφεντούτσικους Μακεδ.
(Σισάν. Χαλκιδ.).

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἀφέντης διὰ τῆς καταλ. -οὔτσι-
κος.

Ἀφεντούλλης 2, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἄν.: Ἀσμ.

Ἀφέντη κι ἀφεντούτσικι, πέντε φουρὲς ἀφέντη
Σισάν.

ἀφεντοφάγετα τά, Καππ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀφέντης καὶ τοῦ ἐπιθ. *φαγητός
< τρώγω.

Σκωπτικῶς, τὰ τρώγοντα τὸν ἀφέντη, αἱ ψεῖραι.

ἀφεντοχώραφο, ἰδ. ἀφεντο- 1.

ἀφεντοχώρι τό, Πελοπν. (Μεγαλόπ.).

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀφέντης καὶ χωριός.

Χωρίον ἀνήκον εἰς ἓνα κύριον, χωρίον ἰδιόκτητον.
Συνών. τσιφλίκι, χτημα. Πβ. ἀφεντότοπος 1.

ἀφεντοχωριάτης ὁ, Λεξ. Δημητρ. ἀφεδοχωριά-
της Κεφαλλ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀφέντης καὶ χωριάτης.

1) Πλούσιος χωρικός Λεξ. Δημητρ. 2) Εὐγενὴς τὸ
ἦθος χωρικός Λεξ. Δημητρ. 3) Ἀνθρώπος πλούσιος, ἐ-
πιτηδεύμενος ἦθη ἄρχοντος, ἀλλὰ κατὰ βάθος ἀγροῖκος
Κεφαλλ. Συνών. ἀρχοντοχωριάτης.

ἀφερέγγυος ἐπιθ. λόγ. σύνηθ. ἀφερέγγυος Νάξ.
(Ἀπύρανθ.) ἀφιρέγγυος Πελοπν. (Λακων.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. φερέγγυος.

1) Ὁ μὴ κεκτημένος περιουσίαν πρὸς ἐγγύησιν, ἀνα-
ξιόχρεως ἐνθ' ἄν.: Ἀφερέγγυοι γ' οἱ δυὸ δῶνε, μήτ' ἐκεῖνος
ἔχει ὡς μύτις βολόνας πρᾶμα οὗτ' ἐκεῖνη ὅσο σηκώνει μιὰ
μυῖα ἔς τὸ φτερό τῆς Ἀπύρανθ. 2) Μεταφ. ὁ μὴ ἔχων
σώας τὰς φρένας, ἐκεῖνος εἰς τὸν ὅποιον δὲν δύναται νὰ
ἔχη κάνεις ἐμπιστοσύνην Πελοπν. (Λακων.)

ἀφερτζιὰ ἡ, ἀμάρτ. ἀιφερτζιὰ Ἦπ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀφερτος, παρ' ὁ καὶ ἀιφερτους.

1) Τὸ νὰ εἶναι τις ἀφόρητος, κακοαναθρεμμένος. 2)
Ἀλαζονεῖα, ὑπερηφάνεια. Συνών. ἀκαταδεξιά, ἀκα-
ταδεχτοσύνη.

ἀφερτος ἐπιθ. πολλαχ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Τραπ.
Χαλδ. κ.ά.) ἀφίρτους βόρ. ἰδιώμ. ἀφίρτους Ἦπ. κ.ά.
ἀνήφερτος Λεξ. Βλαστ. 278 ἀνιφέριτους Θράκ. (Ἀδρια-
νούπ. κ.ά.)

Τὸ ἀρχ. ἐπιθ. ἀφερτος. Διὰ τὸν τύπ. ἀφίρτους
πβ. ἀμάραντος-ἀιμάραντος. Τὸ ἀνιφέριτους ἐκ

τοῦ ἀμαρτ. ἀνέφερτος κατ' ἀνάπτυξιν συνοδίτου φθόγ-
γου ι.

1) Ἀφόρητος, δυσάρεστος, ἄξεστος Ἦπ. (Ζαγόρ. κ.ά.)
Θράκ. (Ἀδριανούπ. κ.ά.) Κύπρ. Μακεδ. (Σιάτ.) Μέγαρ.:
Ἀφίρτ' κουπέλλα Ζαγόρ. || Φρ. Τρομάρα νὰ σοῦ ῥθῃ, ἀφερ-
τη! (ὑβρις) Μέγαρ. Πβ. ἀρχ. Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 563 *χει-
μῶνα... | παρεῖχ' ἀφερτον Ἰδαία χιών». β) Ἀλαζών,
ἀκατάδεκτος Ἦπ. Συνών. ἀκατάδεχτος 1, ἀντίθ.
καταδεχτικός. 2) Ὁ μὴ κομισθεὶς, ὁ μὴ μεταφερ-
θεὶς πολλαχ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): Τό 'χου
ἀφίρτον τοῦ σ'ιάρ' ἀπ' τοῦ χουράφ' ἀκόμα Στερελλ. (Αἰ-
τωλ.) Εἶνι ἀφίρτα τὰ ξύλ' ἀπ' τοῦ λόγγου αὐτόθ. || Φρ. Αὐ-
τὴ ξέρει τ' ἀφερτα (ἐπὶ εὐφυοῦς ἢ πονηρᾶς γυναικός) Πε-
λοπν. (Μάν.) 3) Ὁ μὴ ἐλθὼν πολλαχ.: Πῆγε ἔς τὸ βου-
νὸ κ' εἶναι ἀφερτος ἀκόμα Πελοπν. (Μάν.) Ἀντίθ. φερμέ-
νος (ἰδ. φέρω). || Ἐπιρρηματ. φρ. Ἀφερτο τὸ γιόμα ἢ ἄ-
φερτο γιόμα (πρὸ τοῦ γεύματος) Πελοπν. (Ἀνδρίτσ. Κόκ-
κιν. Παππούλ. Φιγάλ.) Ἀφερτο γιόμα ἤμουνα ἔς τὸ δεῖνα μέ-
ρος Ἀνδρίτσ. Πβ. ἀβάρετος 2 β, ἀβασίλευτος. 4)
Ὁ μὴ ὑποστάς ζύμωσιν, ὁ μὴ ἀνεβασμένος, ἐπὶ ἄρτου Λεξ.
Βλαστ. 278. Συνών. καὶ ἀντίθ. ἰδ. ἐν λ. ἀνανέβαστος.

ἀφεσι ἡ, λόγ. σύνηθ. καὶ Τσακων.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἀφεις.

Ἀπόλυσις, ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τινος, ἰδίᾳ ἀπὸ τῆς στρατιω-
τικῆς θητείας ἐνθ' ἄν.: Παίρνω ἀφεσι. Καλὴ ἀφεσι! (εὐχὴ)
σύνηθ. || Φρ. Ἐπῆρε ἀφεσι (παρεφρόνησε) ἄγν. τόπ. Σήμερα
ἤρθε ὁ παππᾶς καὶ μᾶς ἔκανε παράκλησι ὑπὲρ ὑγείας καὶ ἀφέ-
σεως (ἐνν. τῶν ἀμαρτιῶν) Ἦπ. Συνών. ἀπολυμός,
ἀπόλυσις 2.

ἀφετὰ ἐπίρρ. ἀμάρτ. ἀθειὰ Ρόδ. (Κάστελλ.).

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀφετός.

Χαλαρῶς, ἀνειμένως: Τὸ σκοινὶ εἶναι ἀθειὰ δεμένον.
Συνών. χαλαρά, ἀντίθ. σφιχτά.

ἀφετάρικος ἐπίθ. Κρήτ. ἀθετάρικος Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀφετός καὶ τῆς καταλ. -άρικος.

1) Ὁ ἀφειμένος, ὁ ἀκωλύτως καὶ ἀνεπιτηρήτως περι-
φερόμενος καὶ δυνάμενος νὰ βόσκη ὅπου τύχη, ἐπὶ ζφού.
Συνών. ἀπολυτός Α 1, ἀφετός 2. 2) Μεταφ. ἐπὶ ἀν-
θρώπου, ἀκόλαστος.

ἀφετέρου ἐπίρρ. Χίος.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀναφατέρως.

Ἐν συνεκφορᾷ μετὰ τῆς ἀντων. μας, μεταξύ μας, οἱ
δυὸ μας, μόνοι μας, ἄνευ μεσολαβήσεως τρίτου: Ἀφετέ-
ρου μας ἐσιάστημεν (μόνοι μας συνεβιβάσθημεν).

ἀφετζιὰ ἡ, ἀμάρτ. ἀθειὰ Ἀνδρ. (Κόρθ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀφετός καὶ τῆς καταλ. -ιὰ.

Ἐλευθερία: Φρ. Ἐχω τὴν ἀθειά μου (δύναμαι νὰ κά-
μνω ὅ,τι θέλω).

ἀφετός ἐπίθ. Κεφαλλ. Πόντ. (Σάντ.) ἀθετός Ἀνδρ.
(Κόρθ.) Ρόδ. Χίος κ.ά. ἀφητός Κρήτ. Πελοπν. (Μάν.)

Τὸ μεσν. ἐπίθ. ἀφετός, ὁ ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀφετός.

1) Ὁ ἀφειμένος, ἐπὶ προσώπων, ἐμψύχων καὶ πρα-
γμάτων Κρήτ.: Ἀπάνω ἔς τὸ τραπέζι τό 'χω ἀφητό. Ἀφητό
τὸ ἔχουνε γιὰ νὰ τὸ πάρωμε. Αὐτὸς ἐπέρασε καὶ θὰ τὸ ἔχει
ἀφητό. Μῖας κοπανιᾶς εἶχε ἀφετὴ τὴ μάννα δου τὸ κοπέλλι
νὰ βγάγῃ φαγτὰ (ἐκ παραμυθ. μῖας κοπανιᾶς=μιὰ στιγμὴ).

2) Ἀφετάρικος 1, ὁ ἰδ., Ἀνδρ. (Κόρθ.) Κεφαλλ. Πε-
λοπν. (Μάν.) Χίος κ.ά.: Τό 'χω τ' ἀρνὶ ἀφετὸ μέσ' ἔς τὸ χω-
ράφι Κεφαλλ. Τὰ ζῶα τὰ 'χαμε ἀθειὰ Κόρθ. Ἐχω ἀθειὰ
τὰ πρόβατα Χίος Ἐνα ζ-ζῶ ἀθειὰ Ρόδ. Ἦ σημ. καὶ ἀρχ.

